

Program profilaktyki jest spójny z programem wychowawczym Gimnazjum im. Jana Pawła II w Budzowie i ma na celu wszechstronny rozwój ucznia, obejmuje swoim działaniem wszystkich uczniów szkoły, współpracy z rodzicami oraz zaangażowanie nauczycieli i specjalistów do organizacji zadań z zakresu profilaktyki i zdrowego stylu życia.

Podstawa prawna:

- 1) *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (DzU 1997 nr 78, poz. 483 ze zm.) – art. 72;*
- 2) *Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: DzU 2004 nr 256, poz. 2572 ze zm.);*
- 3) *Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (DzU 1997 nr 89, poz. 555 ze zm.) – art.304;*
- 4) *Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (DzU 1964 nr 43, poz. 296 ze zm.) – art. 572;*
- 5) *Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.*
- 6) *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (DzU 2009 nr 4, poz. 17);*
- 7) *Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (tekst jedn.: DzU 2002 nr 147, poz. 1231 ze zm.);*
- 8) *Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (DzU 2005 nr 179, poz. 1485 ze zm.);*
- 9) *Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r. (tekst jedn.: DzU 2002 nr 11, poz. 109 ze zm.);*
- 10) *Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 9 listopada 1995 r. (tekst jedn.: DzU 1996 nr 10, poz. 55 ze zm.);*
- 11) *Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (DzU 1994 nr 111, poz. 535 ze zm.);*
- 12) *Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r. (DzU 2005 nr 180, poz. 1493 ze zm.);*
- 13) *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (DzU 2010 nr 228, poz. 1488);*
- 14) *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym, Poz.1113;*
- 15) *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem (DzU 2003 nr 26, poz. 226);*

- 16) *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lipca 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu* *nieletniego*

w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych oraz młodzieżowych ośrodkach socjoterapii (DzU

2004 nr 178, poz. 1833 ze zm.);

- 17) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (DzU 2010 nr 228, poz. 1490);
- 18) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2008 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania (DzU 2008 nr 7, poz. 38 ze zm.);
- 19) Statut szkoły;
- 20) Program wychowawczy.

Wstęp

Profilaktyka szkolna na etapie Gimnazjum to działania mające na celu zapobieganie niepożądanym zjawiskom w rozwoju i zachowaniu się uczniów. Obejmuje eliminowanie czynników zachowań ryzykownych oraz wzmacnianie działań chroniących przed niepożądanymi zjawiskami. Ma szczególne znaczenie wśród młodych ludzi, w których rozwija się ustalanie hierarchii wartości, kształtują się relacje z innymi ludźmi, buduje się poczucie pewności siebie.

Program profilaktyczny szkoły będzie wspomagał rolę rodziny i szkoły, prawidłowy rozwój uczniów oraz wskazywał procedury podejmowania działań interwencyjnych w sytuacji zdiagnozowanych zagrożeń i promocji działań profilaktycznych.

W zakresie profilaktyki pierwszorzędowej obejmuje:

- promowanie zdrowego stylu życia i zdrowego odżywiania; informowanie o skutkach zachowań ryzykownych;
- wspieranie rozwoju ucznia i zaspakajania jego potrzeb własnych;
- nawiązywanie prawidłowych relacji z rówieśnikami i dorosłymi;
- zdobywanie umiejętności radzenia sobie ze stresem i rozwiązywanie konfliktów

W zakresie profilaktyki drugorzędowej obejmuje:

- działania umożliwiające wczesną identyfikację osób z grupy podwyższonego ryzyka;
- współpracę ze specjalistami;
- zajęcia terapeutyczne i socjoterapeutyczne;
- poradnictwo rodzinne i zawodowe;
- terapia psychologiczna.

Cele główne:

1. Udostępnienie społeczności szkolnej informacji niezbędnej do skutecznego zapobiegania i radzenia sobie z zagrożeniami dla własnego zdrowia, jakości życia, zmniejszenie czynników ryzyka zachorowania na różne choroby.
2. Kompetentne i szybkie reagowanie na pojawiające się w szkole sytuacje zagrażające zdrowiu i życiu uczniów.
3. Kształtowanie w uczniach umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych.

4. Budowanie współpracy ze środowiskiem rodzinnym ucznia oraz instytucjami prowadzącymi wspomaganie rodziny i promującymi zdrowy styl życia.

Cele szczegółowe:

1. Upowszechnianie wśród młodzieży znajomości prawa i zasad przestrzegania go.
2. Zapobieganie wagarom i spóźnieniom na zajęcia szkolne
3. Promowanie zdrowego stylu życia i odżywiania, ze szczególnym zwróceniem uwagi na szkodliwość używania różnorodnych używek i złego odżywiania.
4. Kształtowanie postaw akceptowanych społecznie.
5. Stworzenie w szkole poczucia bezpieczeństwa i odpowiedzialności za siebie i innych.
6. Uświadamianie zagrożeń płynących z niewłaściwego korzystania z mediów i Internetu.
7. Kształtowanie w uczniach odpowiednich postaw wobec ludzi słabszych, młodszych, ludzi starszych, chorych, niepełnosprawnych.
8. Uświadamianie uczniom negatywnych skutków działania środków psychoaktywnych, dopalaczy, napojów energetyzujących oraz następstw działania tych substancji.
9. Tworzenie pozytywnych relacji rówieśniczych, przeciwdziałanie agresji i mobbingowi.
10. Przygotowanie uczniów do podejmowania pracy wolontariusza.
11. Współpraca z rodzicami w obszarze profilaktyki – wczesna interwencja – udzielanie pomocy.
12. Zwiększanie kompetencji rodziców poprzez propagowanie instytucji udzielających pomocy w sytuacjach problemowych.

Program profilaktyki uwzględni następujące działania:

informacyjn
e,
edukacyjne,
integracyjne,
wdrażające ustalone
umiejętności, interwencyjne.

Oczekiwane efekty:

1. Uzyskanie przez uczniów wsparcia psychologiczno-pedagogicznego.
2. Uczeń utożsamia się ze środowiskiem szkolnym i odczuwa korzyści płynące z prowadzenia zdrowego stylu życia.
3. Uczeń zna zagrożenia współczesnego świata i potrafi im zapobiegać.
4. Rodzice i nauczyciele dysponują wiedzą z zakresu profilaktyki uzależnień i współpracują w ramach oddziaływań na uczniów.
5. Zwiększenie frekwencji uczniów na zajęciach szkolnych.
6. Świadomy udział rodziców w programach profilaktyki, warsztatach, pogadankach, akcjach profilaktycznych.

Szczegółowe treści programu profilaktyki

Zadania	Sposoby realizacji	Odpowiedzialni	Terminy realizacji
Propagowanie wśród młodzieży znajomości prawa i zasad przestrzegania	a) Zapoznanie uczniów z dokumentami określającymi pracę szkoły: - statutem, - wewnątrzszkolnymi, - zasadami oceniania,	Dyrektor, Wychowawcy, Pedagog	Wrzesień

	<ul style="list-style-type: none"> - regulaminem szkoły, - procedurami określającymi - - sytuacje zagrożenia w szkole, - zasadami postępowania w sytuacjach kryzysowych. <p>b) Godziny z wychowawcą o tematyce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obowiązków ucznia, - systemu kar i nagród stosowanego w szkole. <p>c) Konsekwentnie stosowane przez nauczycieli procedur w określonych sytuacjach niezgodnych z prawem wewnątrzszkolnym, zgodnie z wypracowanymi i przyjętymi w szkole procedurami.</p> <p>d) Organizacja uroczystości, np.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dzień Dziecka - Dzień Zapobiegania Przemocy <p>e) Włączanie uczniów w procesy aktualizowania prawa wewnątrzszkolnego, poprzez uczestnictwo przedstawicieli samorządu szkolnego w pracach zespołu ds. zmian w dokumentach szkolnych.</p> <p>h) Organizacja apeli szkolnych, dotyczących wychowawczych spraw i działań szkoły w tym obszarze.</p> <p>i) Organizacja spektakli i programów profilaktycznych.</p>	<p>Pedagog Nauczyciel rewalidacji Nauczyciele W-F</p> <p>Opiekun Samorządu</p> <p>Dyrektor , pedagog</p> <p>Pedagog, nauczyciele współpracujący w SKW</p>	<p>Cały rok szkolny</p> <p>19 listopad 1 czerwca 2016</p> <p>Według potrzeb</p>
Zapobieganie wagarom, dyscyplina na zajęciach szkolnych.	a) Monitoring przez wychowawców obecności uczniówna zajęciach lekcyjnych.	Wychowawcy	Cały rok szkolny

	<p>b) Konsekwentne stosowanie procedur szkolnych wobec uczniów opuszczających zajęcia szkolne.</p> <p>c) Punktualne rozpoczynanie i kończenie zajęć szkolnych.</p> <p>d) Organizacja zajęć dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze, konsultacje przedmiotowe, zajęcia z rewlidacyjne , rehabilitacyjne.</p> <p>e) Organizacja spotkań z rodzicami, dotycząca frekwencji uczniów na zajęciach oraz form pomocy uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.</p> <p>f) Systematyczna współpraca z policją, sądem rodzinnym, kuratorami sądowymi,poradnią</p>	<p>Wychowawcy,</p> <p>Pedagog Nauczyciel rewalidacji</p>	<p>Według potrzeb</p>
<p>Zapoznanie się z sytuacją rodzinną ucznia i środowiskiem społecznym, w którym przebywa uczeń</p>	<p>a) Analiza dokumentów szkolnych uczniów dokonywana przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wychowawców, - pedagoga, <p>w celu podejmowania stosownych działań zapobiegających sytuacjom problemowym.</p> <p>b) Sporządzenie szkolnego wykazu uczniów wymagających pomocy wychowawczej, edukacyjnej i materialnej.</p> <p>c) Kontynuowanie systematycznej współpracy z instytucjami udzielającymi specjalistycznej pomocy, np.: GOPS, OIK,PCPR,PPP oraz Policją , Sadem rodzinnym , kuratorami sądowymi.</p>	<p>Dyrektor i wicedyrektor, wychowawcy klas</p> <p>pedagog</p>	<p>Cały rok szkolny, według potrzeb</p>

<p>Stworzenie systemu pomocy uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, mającymi problemy edukacyjne i wychowawcze</p>	<p>a) Zaplanowanie , opracowanie i realizacja program wspierających uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.</p> <p>b) zaplanowanie prac zespołu powołanego do opracowania IPET.</p> <p>c) Organizacja zajęć: - zajęcia przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (dysleksja, dysgrafia, dysortografia, dyskalkulia), - zajęcia rewalidacyjne przeznaczone dla uczniów niepełnosprawnych umysłowo i ruchowo , - zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z poszczególnych przedmiotów, - konsultacje nauczycieli.</p> <p>d) Udzielanie rodzicom pomocy w zakresie wskazywania instytucji służących specjalistyczną pomocą.</p> <p>e) Organizacja spotkań indywidualnych z rodzicami przez wychowawców, pedagoga i nauczyciela rewalidacji.</p> <p>f) Systematyczna współpraca z instytucjami zajmującymi się</p>	<p>Wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog i dyrektor</p>	<p>Cały rok szkolny, według potrzeb</p>
--	--	---	---

	<p>wspieraniem uczniów i rodzin z problemami edukacyjnymi i wychowawczymi: poradnia psychologiczno-pedagogiczna, powiatowe centrum pomocy rodzinie, Gminny Punkt Konsultacyjny i OIK.</p>		
<p>Systematyczne motywowanie uczniów do nauki</p>	<p>a) Prezentowanie na zajęciach z wychowawcą zainteresowań i pasji uczniów.</p> <p>b) Organizacja zajęć pozalekcyjnych zgodnie ze zdiagnozowanymi wcześniej potrzebami uczniowskimi.</p> <p>c) Przygotowywanie uczniów do udziału w konkursach przedmiotowych, tematycznych, artystycznych i sportowych.</p> <p>d) Organizacja zajęć wspierających pracę ucznia zdolnego.</p> <p>e) Indywidualizacja procesu edukacyjnego oraz systemu oceniania wobec uczniów tego wymagających.</p> <p>f) Uwzględnianie zaleceń poradni psychologiczno-pedagogicznej zwartych w opiniach i orzeczeniach.</p> <p>g) Stosowanie pochwał nawet najmniejszych sukcesów, wobec uczniów wymagających wsparcia.</p> <p>h) Wskazywanie możliwości i umiejętności uczniów wobec odpowiedniego wyboru kierunku dalszego kształcenia – doradca zawodowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizacja wyjazdu do Krakowa na targi edukacyjne “Mundial zawodów” - organizacja “Festiwalu szkół” - zajęcia warsztatowe z doradcą zawodowym 	<p>Wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog szkolny, doradca zawodowy, dyrektor.</p>	<p>Cały rok szkolny, według potrzeb</p>
<p>Stwarzanie możliwości budowania właściwych relacji rówieśniczych, przeciwdziałanie</p>	<p>a) Organizowanie zajęć z wychowawcą przy współpracy z pedagogiem na temat: sposobów rozwiązywania konfliktów, asertywności, budowania poczucia własnej</p>	<p>Wychowawcy klas, nauczyciele, pracownicy szkoły, pedagog szkolny,</p>	<p>Cały rok szkolny, według potrzeb</p>

agresji, mobbingowi itp.	<p>wartości, komunikacji interpersonalnych.</p> <p>b) Organizowanie imprez służących integracji środowiska szkolnego: wycieczki szkolne, zielone szkoły, ogniska, rajdy, zabawy szkolne, wyjście integracyjne dla klas pierwszych do Kalwarii.</p> <p>c) Aktywne i systematyczne pełnienie dyżurów nauczycielskich podczas przerw międzylekcyjnych.</p> <p>d) Obchody Dnia Zapobiegania Przemocy – uroczystość szkolna , spektakl profilaktyczny.</p> <p>e) Systematyczne i zgodne z procedurami reagowanie wszystkich pracowników szkoły na wszelkie formy i przejawy agresji w szkole.</p> <p>f) Uczestnictwo w Kampanii “Postaw na Rodzinę”</p>	<p>Nauczyciele wychowawcy</p> <p>Pedagog , nauczyciel rewalidacji</p>	
Popularyzowanie zdrowego stylu życia	<p>a) Propagowanie aktywności sportowej, zachęcanie do udziału w czynnym uprawianiu sportu na zajęciach SKS, kołach sportowych, klubach sportowych.</p> <p>b) Zachęcanie uczniów do udziału w konkursach i zawodach sportowych.</p> <p>c) Nauka walki fair-play.</p> <p>d) Organizacja zajęć dotyczących higieny osobistej, chorób przenoszonych drogą płciową, inicjacji seksualnej, sposobów zapobiegania niechcianej ciąży.</p>	<p>Nauczyciele wychowania fizycznego, pedagog opiekunowie odpowiednich kół</p> <p>nauczyciele biologii, nauczyciel WDŻ</p>	<p>Cały rok szkolny, według potrzeb</p>

	<p>e) Zapoznanie młodzieży z zasadami zdrowego żywienia i odżywiania się – udział uczniów w projektach szkolnych – Szkoła Promująca Zdrowie.</p> <p>f) Udział uczniów w kołach promujących aktywny i zdrowy styl życia, np. SKS.</p> <p>g) Kontynuowanie współpracy z instytucjami promującymi aktywny i zdrowy styl życia, np. Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną, klubami sportowymi.</p>	<p>Koordinator program</p> <p>Nauczyciele biologii</p>	
<p>Uświadamianie uczniom negatywnych skutków działania środków psychoaktywnych, dopalaczy, napojów energetyzujących oraz następstw działania tych substancji</p>	<p>a) Udział uczniów w pogadankach, warsztatach i innych formach poznawania środków uzależniających i konsekwencji ich spożywania, np.: środków psychoaktywnych, dopalaczy, tytoniu, alkoholu, narkotyków, leków stosowanych powszechnie do leczenia infekcji (acodin, tussipect,) oraz preparatów typu „sesja”, napojów energetyzujących.</p> <p>b) Organizowanie w szkole konkursów i uroczystości poświęconych obchodom, np.: dni uzależnień i AIDS, dni bez tytoniu, dni bez alkoholu, dni bez przemocy Ogólnopolska Kampania „Zachowaj Trzeźwy Umysł”</p> <p>c) Bieżące informowanie uczniów o negatywnych skutkach zażywania tytoniu, alkoholu, środków psychoaktywnych, napojów energetyzujących.</p> <p>d) Zwracanie uwagi na drugie śniadanie uczniów i promowanie zdrowego odżywiania.</p> <p>e) Organizowanie przedstawiń profilaktycznych .</p>	<p>Wychowawcy klas, pedagog i szkolny, specjalsiści zapraszani w zależności od potrzeb , dyrekcja, nauczyciele biologii</p> <p>Wychowawcy, pedagog</p>	<p>Cały rok szkolny, według potrzeb</p>

	<p>f) Organizacja spotkań z wybranymi (w zależności od diagnozy środowiska szkolnego) specjalistami zajmującymi się uzależnieniami.</p> <p>g) Kontynuowanie współpracy z instytucjami zajmującymi się leczeniem uzależnień.</p>		
Przygotowanie uczniów do podejmowania pracy wolontariusza	<p>a) Propagowanie idei wolontariatu.</p> <p>b) Organizowanie w szkole i środowisku lokalnych akcji charytatywnych.</p> <p>c) Zachęcanie uczniów do uczestnictwa w wolontariacie organizowanym przez stosowne instytucje.</p> <p>d) Mobilizowanie uczniów do uczestniczenia w konkursach i turniejach popularyzujących wolontariat.</p>	Wychowawcy klas, dyrekcja szkoły, rodzice uczniów, -pedagog	Cały rok szkolny, według potrzeb
Współpraca z rodzicami	<p>a) Przedstawienie rodzicom podstawowych dokumentów regulujących pracę szkoły, np.: statut szkoły, wewnątrzszkolne zasady oceniania, program wychowawczy, program profilaktyki, regulamin szkoły.</p> <p>b) Ustalenie zasad kontaktowania się z rodzicami uczniów.</p> <p>c) Zapoznanie rodziców z zakresem udzielanej pomocy przez specjalistów szkolnych (pedagog, nauczyciel rewalidacji, doradca zawodowy).</p> <p>d) Przedstawienie harmonogramu spotkań z wychowawcami i dni otwartych w szkole.</p> <p>e) Zapoznanie rodziców z tematyką profilaktycznych spotkań organizowanych przez szkołę dla rodziców.</p> <p>f) Zachęcenie do organizowania i uczestniczenia we wspólnych</p>	Wychowawcy klas, dyrekcja, pedagog, rodzice uczniów	Cały rok szkolny, według potrzeb

	<p>wyjazdach i imprezach szkolnych.</p> <p>g) Zachęcenie rodziców do współpracy we wspólnym rozwiązywaniu problemów wychowawczych zaistniałych w szkole .</p>		
<p>Współdziałanie wszystkich pracowników szkoły i rodziców w zakresie profilaktyki i interwencji</p>	<p>a) Udział nauczycieli w konferencjach, warsztatach i szkoleniach, dotyczących profilaktyki uzależnień.</p> <p>b) Rozwijanie współpracy z instytucjami promującymi zdrowy styl życia i oferujących pomoc w zakresie profilaktyki uzależnień.</p> <p>c) Systematyczny rozwój współpracy z rodzicami, radą rodziców w zakresie profilaktyki.</p> <p>d) Kontynuowanie dobrej praktyki szkolnej w obszarze wymiany doświadczeń i informacji w zakresie szeroko pojętej profilaktyki, obejmującej zagadnienia i problemy szkolne.*</p>	<p>Dyrektor szkoły, wszyscy nauczyciele, rodzice</p>	<p>Cały rok szkolny, według potrzeb</p>

* Szkolny program profilaktyki jest programem otwartym można w nim dokonywać zmian i korekt, które wynikają z bieżących potrzeb szkoły.